

BOSNA I HERCEGOVINA
PARLAMENT FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
DOM NARODA
N/r predsjedatelja Tomislava Martinovića

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
PARLAMENT FEDERACIJE
SARAJEVO

Sarajevo: 26.07.2023. godine

Primljeno: 26-07-2023			
Org. jed.	Broj	Priloga	Vrijednost
02	02 -	1428	22

PREDMET: Amandmani na Prijedlog zakona o zaštiti civilnih žrtava rata u Federaciji BiH, dostavlja se-

Sukladno članovima 8., 10., 155., 172. i poglavlju IX. dio (2) pod g) Poslovnika Doma Naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“ br. 27/03, 21/09 i 24/20) podnosim amandmane na Prijedlog zakona o zaštiti civilnih žrtava rata u Federaciji BiH.

U prilogu dostavljam devet (9) amandmana.

Amandmane I.-IX.

S poštovanjem,

Izaslanik

Damir Džeba

AMANDMAN I

U članku 6. stavak (2) u točki b) iza riječi „usljed“ dodaju se riječi „zatočenja u logoru, zatvoru ili drugom neprijateljskom objektu,“, a u ostalom dijelu teksta odredba ostaje nepromijenjena.

Obrazloženje

Predlagatelj amandmana I. dopunom odredbe članka 6. stavak 2. točka b) predlaže da ova odredba uz osobe koje će u budućnosti stradati od zaostalog ratnog materijala, prepozna civilne logoraše i ostavi ovoj kategoriji CŽR istu mogućnost, da ukoliko ispune uvjete za ostvarivanje prava po ovom propisu, u višem iznosu, imaju pravo izbora za njih povoljnijeg prava.

AMANDMAN II

U članku 8. stavak (1) iza riječi „usljed“ dodaju se riječi „zatočenja u logoru, zatvoru ili drugom neprijateljskom objektu,“, a u ostalom dijelu teksta odredba ostaje nepromijenjena.

Obrazloženje

Predlagatelj amandmana II. dopunom odredbe članka 8. predlaže da se koncizno i jasno u navedenoj odredbi prepoznaju civilni logoraši kao civilne žrtve rata, uz sve druge kategorije (ranjenih, obitelji nestalih, seksualno zlostavljenih i dr.), stoga je i predloženo da se navedenu odredbu unesu riječi „zatočeni u logoru, zatvoru ili drugom neprijateljskom objektu“.

AMANDMAN III

U članku 10. stavak (1) iza točke a) dodaje se nova točka b) i glasi:

„b) Osobi koja je tijekom rata zatočena u logoru, zatvoru ili drugom neprijateljskom objektu pod uvjetom da je u momentu zatočenja bila civil;“

Točke b) i c) postaju točke c) i d).

Ostali dio teksta članka 10. ostaje nepromijenjen.

Obrazloženje

Predlagatelj amandmana III. predlaže da se u članku 10. stavak 1. iza točke a) doda nova točka b) kojom će se jasno i nedvojbeno definirati da su civilne žrtve rata i osobe koje su tijekom rata bile zatočene u logorima, zatvorima i drugim neprijateljskim objektima pod uvjetom da su bile civili, identično kao što je to propisano za druge kategorije osoba (seksualno zlostavljane, silovane i obitelji koji su izgubili člana u ratu).

Smatramo da je predlagatelj Zakona kada je vršio klasifikaciju po osnovu stjecanja statusa učinio dobru stvar što je posebnu odredbu predvidio za novu kategoriju djeca

žrtava seksualnog zlostavljanja i silovanja, te tako citiramo predlagatelja: „omogućio izlazak iz zone nevidljivosti“.

Međutim, predlagatelj je potpuno izostavio kategoriju civilnih logoraša kao CŽR, koji svoj status stječu po osnovu zatočenja, te je tako civilne logoraše stavio u „zonu nevidljivosti“ odnosno ova odredba članka 10. uopće ih nije prepoznala što smatramo nedopustivim.

Također, prethodni Zakona o osnovama socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite obitelji sa djecom FBiH („Službene novine Federacije BiH“, br.36/99, 54/04, 39/06, 14/09, 45/16 i 40/18) ovu kategoriju civilnih logoraša kao CŽR je prepoznao i omogućio im da steknu status i ostvaruju propisana prava sukladno navedenom Zakonu. (Vidi: POGLAVLJE III.- ZAŠTITA CIVILNIH ŽRTAVA RATA).

Kako je prethodni propis poznao kategoriju civilnih logoraša kao CŽR, a čije odredbe će u dogledno vrijeme prestati da važe, usvajanjem Zakona o zaštiti civilnih žrtava rata FBiH i Zakona o jedinstvenim načelima i okviru materijalne podrške lica sa invaliditetom u FBiH, (koji je u fazi Prijedloga), jako je bitno da za civilne logoraše ne nastane pravni vakum, te da budu koncizno i jasno prepoznati u Zakonu o zaštiti CŽR FBiH.

Usvajanjem ovog amandmana točka b) i c) bi postale točke c) i d) što uopće ne bi imalo utjecaja na način kako je prethodno predloženo u tekstu Prijedloga zakona.

AMANDMAN IV

U članku 20. iza stavka (2) dodaje se novi stavak (3) koji glasi:

„Rok iz stavka (1) ovog članka ne odnosi se na osobe koje status civilne žrtve rata stječu po osnovu boravka u logoru, zatvoru ili dugom neprijateljskom objektu utvrđenog dokaznim sredstvima iz članka 40. ovog zakona.“

Obrazloženje

Predlagatelj amandmana IV. predlaže da se u članku 20. iza stavka (2) doda novi stavak (3) koji bi se odnosio na civilne logoraše na identičan način, kao što je to predložio predlagatelj za kategoriju osoba (stavak 2.) kod kojih je oštećenje organizma nastalo kao posljedica zaostalog ratnog materijala nakon završetka rata.

Naime, prethodni propis Zakona o osnovama socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite obitelji sa djecom Federacije BiH („Službene novine Federacije BiH“, br.36/99, 54/04, 39/06, 14/09, 45/16, i 40/18) u POGLAVLJU III. - ZAŠTITA CIVILNIH ŽRTAVA RATA navodi članke 54. do članka 85. Zakona koji propisuje način stjecanje statusa, ostvarivanje prava stjecanje statusa, ali niti jednom odredbom ovog Zakona ne određuje se ROK za podnošenje zahtjeva za civilne žrtve rata.

Imajući u vidu da se predloženim tekstom Prijedloga zakona ostavlja otvoren rok za podnošenje zahtjeva za kategorije osoba žrtava seksualnog nasilja i silovanja (vidi članak 28. stavak 2.), kao i otvoren rok za kategorije osoba kod kojih je oštećenje

organizma nastalo kao posljedica zaostalog ratnog materijala, smatramo da i za osobe kod kojih je osnova za stjecanje statusa CŽR boravak u logoru, zatvoru ili drugom neprijateljskom objektu, koje činjenice su i nakon proteka vremena nesporne, potrebno ostaviti otvoren rok za podnošenje zahtjeva po ovom Zakonu.

Posebno ističemo i sljedeće: Predlagatelj Zakona trebao je imati u vidu da kategorija osoba koje su preživjele seksualno nasilje i silovanje, su u pretežnom dijelu osobe koje su bile zatočene u logoru, zatvoru ili drugom neprijateljskom objektu gdje su preživjele navedene torture stoga je potrebno da ove kategorije imaju otvoren rok za podnošenje zahtjeva bez razlika.

AMANDMAN V

Iza članka 27. dodaje se novo poglavlje koje glasi: „**POGLAVLJE VII. PRAVO PO OSNOVU ZATOČENJA U LOGORU, ZATVORU ILI DRUGOM NEPRIJATELJSKOM OBJEKTU**“, a POGLAVLJA VII., VIII., IX., X., XI., XII., XIII., XIV. postaju POGLAVLJA VIII., IX., X, XI., XII., XIII., XIV. i XV.

Obrazloženje

Predlagatelj amandmana V. predlaže da se doda novo poglavlje koje glasi POGLAVLJE VII. PRAVO PO OSNOVU ZATOČENJA U LOGORU, ZATVORU ILI DRUGOM NEPRIJATELJSKOM OBJEKTU

Namjera predlagatelja amandmana je da se civilni logoraši, kao kategorija civilnih žrtava rata (CŽR) prepozna i kratko obrazloži sa zasebnim poglavljem i člancima od 28. do 30. Zakona identično kako je to učinjeno od strane predlagatelja Zakona za kategorije osoba koje su preživjele seksualno zlostavljanje i silovanje (POGLAVLJE VII) i kategorije osoba koje pravo ostvaruju po osnovu pogibije ili nestanka člana obitelji (POGLAVLJE VIII).

Usvajanjem ovog amandmana POGLAVLJA VII., VIII., IX., X., XI., XII., XIII., XIV. postaju POGLAVLJA VIII., IX., X, XI., XII., XIII., XIV. i XV. što uopće ne bi imalo utjecaja na način i formu kako je prethodno predloženo u tekstu Prijedloga zakona.

AMANDMAN VI

U novom POGLAVLJU VII. dodaje se novi članak 28. koji glasi:

„Članak 28.

(Prava po osnovu oštećenja organizma)“

„Prava po osnovu zatočenja u logoru, zatvoru ili drugom neprijateljskom objektu ostvaruju se identično kao i za prava po osnovu oštećenju organizma iz članka 18. do 27. ovog zakona.“

Obrazloženje

Predlagatelj amandmana VI. predlaže člankom 28. da se kategoriji CŽR po osnovu zatočenja u logoru, zatvoru i drugom neprijateljskom objektu identično kao i drugim kategorijama omogući ostvarivanje prava po osnovu oštećenja organizma.

AMANDMAN VII

U novom POGLAVLJU VII. dodaje se novi članak 29. koji glasi:

„Članak 29.

(Status civilne žrtve rata po osnovu zatočenja u logoru, zatvoru ili drugom neprijateljskom objektu)“

„Prilikom utvrđivanju statusa po osnovu zatočenja u logoru, zatvoru ili drugom neprijateljskom objektu, kao i za osobe zatočene sa područja na kojem je počinjen genocid, koje raspolažu validnom dokumentacijom o zatočenju, ali ne raspolažu liječničkom dokumentacijom nadležna institucija priznati će status civilne žrtve rata, a stupanj invalidnosti neće se utvrđivati manje od 20 %.“

Obrazloženje

Zatim člankom 29. predlaže se da civilni zatočnici u logorima, zatvorima i drugim neprijateljskim objektima, kao i osobe zatočene na području gdje je počinjen genocid, koji raspolažu validnom dokumentacijom o zatočenju iz članka 40. Zakona, ali ne raspolažu liječničkom dokumentacijom prizna status CŽR, temeljem kojeg će moći ostvarivati sva prava predviđena Zakonom, osim prava na novčana davanja.

Priznavanjem samo statusa CŽR za ove logoraše, bez novčanih davanja, ne bi imalo bilo kakav negativan finansijski efekt za proračun Federacije BiH.

Osobama koje su zatočene u logorima, zatvorima i području na kojem je počinjen genocid, koji su u velikoj većini nakon razmjena otišli sa članovima obitelji i nisu medicinski obrađeni, ali su evidentirani kao logoraši od strane Međunarodnog crvenog križa ili polumjeseca, ili su popisani od Komisija za razmjenu, stoga su nesporno bili izloženi ratnim torturama treba omogućiti stjecanje statusa civilne žrtve rata.

Identično je urađeno za vojne logoraše kojima se sukladno Zakonu o izmjenama i dopunama Zakona o pravima ratnih vojnih invalida i članova njihovih obitelji Federacije BiH („Službene novine Federacije BiH“ broj: 90/17 od 20.11.2017. godine), kao osnova za stjecanje statusa uzima zatočenje u logoru ili na području gdje je počinjeno kazneno djelo genocida i priznaje procent invalidnosti ne manje od 20 %.

AMANDMAN VIII

U novom POGLAVLJU VII. dodaje se novi članak 30. koji glasi:

„Članak 30.

(Podnošenje zahtjeva)“

„Podnošenje zahtjeva za ostvarivanje statusa civilne žrtve rata po osnovu zatočenja u logoru, zatvoru ili drugom neprijateljskom objektu, nije ograničeno rokom.“

Prethodni članci 28., 29., 30., 31., 32., 33., 34., 35., 36., 37., 38., 39., 40., 41., 42., 43., 44., 45., 46., 47., 48., 49., 50., 51., 52., 53., 54., 55., 56., 57. i 58. sada postaju članci 31., 32., 33., 34., 35., 36., 37., 38., 39., 40., 41., 42., 43., 44., 45., 46., 47., 48., 49., 50., 51., 52., 53., 54., 55., 56., 57., 58., 59., 60. i 61.

Obrazloženje

Predlagatelj člankom 30. predlaže da se i za kategoriju civilnih logoraša omogući podnošenje zahtjeva za ostvarivanje statusa civilne žrtve rata (CŽR) po osnovu zatočenja u logoru, zatvoru ili drugom neprijateljskom objektu, koje nije ograničeno rokom, kao i za druge dvije kategorije CŽR.

AMANDMAN IX

U članku 40. iza stavka (2) dodaje se novi stavak (3) koji glasi:

„Pisanim dokaznim sredstvima iz stavka (1) ovog članka smatra se dokumentacija izdata od strane Međunarodnog pokreta Crvenog križa i Crvenog polumjeseca, Međunarodnog kaznenog suda za bivšu Jugoslaviju, Komisija za razmjenu i drugi odgovarajući dokaz izdat od strane nadležne institucije o nastanku okolnosti zatočenja iz članka 10. ovog zakona.“

Dosadašnji stavci (3), (4) i (5) postaju stavci (4), (5) i (6).

Obrazloženje

Predlagatelj amandmana IX. predlaže da se u članku 40. iza stavka (2) doda novi stavak (3) kojim bi se na identičan način kao i za ostala predložena dokazna sredstva uglavile konkretno potvrde Međunarodnog pokreta Crvenog križa i Crvenog polumjeseca, Međunarodnog kaznenog suda za bivšu Jugoslaviju, Komisija za razmjenu koji dokazi su vjerodostojniji i imaju jaču dokaznu snagu o činjenicama zatočenja.

Usvajanjem ovog amandmana dosadašnji stavci (3), (4) i (5) postaju stavci (4), (5) i (6) što uopće ne bi imalo utjecaja na način kako je prethodno predloženo u tekstu Prijedloga zakona.